

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ

sēvā śrī śrīnivāsarāghavārya mahādēśika viracitaṃ

॥ akṣayārādhanam ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ akṣayārādhanam ॥

prabhavō hi vēṅkaṭēśō
yasya prabhavō vijānatē tattvam |
prabhavaṃ tamēva sēvē
virakta sāmrajya dhūrvahaṃ nātham ॥ 1 ॥

vibhavān vidhāya sūrīn
vibhavō vēdāntadēśikaḥ prājñaḥ |
vibhavaṃ dadhāti lōkē
yasmin avatīrya vatsarē svāmī ॥ 2 ॥

śuklatāmadhigatassumēdhasā
mānasēna vapuṣā sukarmaṇā |
śuklapakṣa vidhuvadvirājatē
śuklapakṣakhagasannibhaḥ prabhuḥ ॥ 3 ॥

pramōdapradassupramō dūtakṛtyaṃ
yadūnāmadhīśaḥ kapī rājahaṃsaḥ |
vyatānīt paraṃ vēdacūḍāgururnaḥ
parō dūta āstē parāptyai prajānām ॥ 4 ॥

prajōtpattikarmapradīṣṭō vidhātā
prapañcaṃ yathēcchaṃ vidhāya prahr̥ṣṭaḥ |
prajāto hi nūnaṃ gururvēṅkaṭēśaḥ
prabandhān prakṛṣṭān sṛjatyadbhutaṃ naḥ ॥ 5 ॥

āṅgīrasō yasya kalāprapañcē
āṅgīrasō'sau nigamāntasūriḥ |
āṅgīrasādyāḥ sadṛśāḥ katham vā
śrīvēṅkaṭēśasya gurōrvihārē || 6 ||

śrīmukhassatatamāgamacūḍā
sūrirityatiśayō na jagatyām |
śrīmukhādadhigataṃ birudaṃ tat
yēna vājivadanō vacasīndhē || 7 ||

bhavē bhavē bhāvukasārvabhaumē
hṛdi sthitē vēṅkaṭanāthasūrau |
bhavō hi nūnaṃ vibhavēna pūrṇaḥ
parābhavō naiva bhavēt kadāpi || 8 ||

yūnāhyanēkādbhutasūktijālaiḥ
nityaṃ samārādhi yuvā ramēśaḥ |
vihāraśīlō'pi viraktibhūmā
śrīvēṅkaṭēśō gururasmadīyaḥ || 9 ||

dhātuḥ prakṛṣṭō hi vacaḥprapañcē
dhātā prakṛṣṭō hi visargakṛtyē |
dhātūpamō vēṅkaṭanāthavaidyāḥ
tanōtu śaṃ saṅkaṭamōcanānmē || 10 ||

īśvarō nikhilatantradhūrvahaḥ
kōnu dēśikasamō mahītalē |
saṃhṛtāviva vipakṣasaṃhṛtau
īśvarō nahi samajñatām paraḥ || 11 ||

bahudhānya samṛddhō'yaṃ
bahudhānyavimardanāt |
bahudhānyaramākāntō
gururnyāsakṛṣīvalaḥ || 12 ||

pramāthī ripūṇāṃ nijānāṃ parēśāṃ
pramāthīva viṣṇussudhāhāraraktaḥ |
pramādapramāthī śrutāvāgamē ca
pramōdī ca vēdāntasūrirjagatyām || 13 ||

parēśāṃ matānāṃ prabhēda praṇāda
prasiddhō hi lōkē gururvēṅkaṭēśaḥ |
yadīyakramō vikramō vādilōkē
vayaṃ siṃhavikrāntasūriṃ bhajāmaḥ || 14 ||

viṣūcī pradagdhā viṣādi praṇaṣṭāḥ
viṣādēna dagdhā mṛṣāvādadrptaḥ |
vṛṣādrīśa ghaṅṭāvatāraṃ guruṃ mē
yadā nāśrayantē tadā sampraṇaṣṭāḥ || 15 ||

bhāmukhairjagati jīvanahārī
citrabhānuriti sūramavōcan |
sūktibhābhirīha jīvanadātā
divyasūrirīha vēṅkaṭēśvaraḥ || 16 ||

svabhānubhissvabhāvatō vibhāti tējasāṃ patiḥ
svabhāvasārasūktibhirvipaścitāṃ patirmahān |
svataḥ prakāśamaśnuvan sa ēva dēśikōttamō
madīyamānasē tamastatiṃ vyapōhya rājatām || 17 ||

pratārapratāraṇassamastatāraṇō guruḥ
vibhātikāraṇa pradarśanēna nirṇayaṃ vadan |
nivārayan nijōktibhiḥ parōktadūṣaṇānyahō
nirūpayan viśiṣṭatāṃ namāmi dēśikōttamam || 18 ||

pārthivastutivīdhāyinā tathā
pārthivaṃ ca vacasānugṛhṇatā |
pārthivāśrayasukhaṃ niḡṛhṇatā
vēdamauliguruṇā dhṛtā vayam || 19 ||

avyayō hi bhagavān ramādhavaḥ
savyasācihitakṛnnirantaram |
divyavāgbhirabhirakṣatīha naḥ
tādrśō nigamamaulidēśikaḥ || 20 ||

sarvajit jagati kō'pi na dr̥ṣṭaḥ
vēda mauligurumantarā prabhum |
sarvajit bhavati kō'pi manuṣyaḥ
tasya pādayuga sēvanōtsukaḥ || 21 ||

kudhārī varāhaḥ kujārīrvidhārī
sukūrmō hanūmān sa gōpō'dridhārī |
paraṃ śaṅkhacakrādīdhārī hatārīḥ
satāṃ vēdacūḍāgurussarvadhārī || 22 ||

virōdhiparihāraḥ vijayatē hi bhūmaṇḍalē
virōdhaparihārataḥ sakaladivyaśūktiśvasau |
vibhāti vibudhōttamō viṣamatādidūrasthitaḥ
viśālaguṇasēvadhiḥ manasi vēdacūḍāguruḥ || 23 ||

vividhavikṛtibhājāṃ paṇḍitānāṃ samājē
vividhavikṛtijuṣṭē prākṛtē caiva lōkē |
prakṛtipuruṣabhēdājñānamōhē samiddhē
prakṛtimupagatō mē sātvikīṃ dēśikēndraḥ || 24 ||

kharāssādhu vāsāṃsi dhṛtvā hi dhanyāḥ
kharā yē vahantīha vādānnirarthān |
hatā durvidagdhāḥ parihāsa dagdhāḥ
vayaṃ sēkharān prāpya dhanyāḥ śrutīnām || 25 ||

anantanandanō bhavān anantasūktinandanaḥ
sanandanādisammatōhyanandanandanaḥ svayam |
amandamandanandanaḥ sujātanandanandanō
vibhāti vēṅkaṭābhīdhānanandanō gurussatām || 26 ||

vijayarāghavasamstutimadbhutāṃ
viracayan paramārthabharāṃ śubhām |
vijayatē vibudhēṣu divākarō
vipulavēda śikhāmaṇidēśikaḥ || 27 ||

jayajayēti vadan raghunandanaṃ
hanumatā samatāṃ pratipēdivān |
dinakaraṃ vihagaṃ ca sudarśanaṃ
bhajativēdaśikhāgurumāśrayē || 28 ||

tiraskarōti manmathaṃ puraskarōti manmathaṃ
purānirākarōti vā ripuṃ ca tasya sāmpratam |
vibhāti manmathassatāṃ nijairguṇairvimardanāt
namāmi manmathaṃ trayīśirōgurum tamanvham || 29 ||

*durmukhō bhavati durmukhāṅgaṇē
saṃmukhō bhavati saṃmukhāṅgaṇē |
manmukhaṃ kathamupaiti saṅkaṭaṃ
saṃmukhē bhavati dēśikōttamē || 30 ||*

*vilambīti mandaṃ vijānāmyahaṃ hē
vilambin tyajēmaṃ vilambēna muktaḥ |
vilambaḥ kṛtaścēt vinā vēdacūḍā -
guruṃ lambamānaṃ viśēṣēṇa kō'vyāt || 31 ||*

*vilambitaphalapradē viphalakarmanāṃ sañcayē
vihāya matimuttamāṃ vividhadōṣa vaidēśikam |
bhajāmi budhamaṅḍalī paribr̥ḍhaṃ paraṃ satkalam
dayāśatakakāriṇaṃ paramanisspr̥haṃ dēśikam || 32 ||*

*vikārijanasannidhau kathamakāri dānādikaṃ
prakāramabhimanvatē kamapikālakōlāhalāt |
vikārarahitē mudā paramapūruṣē nirvṛtāḥ
bhajantu mama dēśikaṃ sulabhamārga saṃvēdakam || 33 ||*

*śārvarītimapahāya mahāntaḥ
śarvarīmiva dināni nayantaḥ |
sarvathābhyudayasūktilipsayā
dēśikaṃ hi śaraṇaṃ prayānti mē || 34 ||*

*plavō nāsti lōkē vinā dēśikēndraṃ
paraṃ pāramāptuṃ dṛḍhaṃ sajjanānām |
plavasva plavasvēti vācaṃ vadantaḥ
parē rājamānāḥ kudṛṣṭipraduṣṭāḥ || 35 ||*

śubhāśubhavivēkakṛt śubhanibandhana granthakṛt
vibhāti śubhakṛt prabhuḥ nigamamaulisūrissadā |
yadīyacaraṇāśrayā jagati śōbhanāsajjanāḥ
jayanti guṇamēdurā nigamasaudhasaṅcāriṇaḥ || 36 ||

śōbhākaraśśōbhakṛdēva jātaḥ
śōbhākarē vaidikasatpathasya |
āśāntaśōbhaṃ mama śāntiśōbhaṃ
vinā guruṃ vēdaśikhāpradīpam || 37 ||

krōdhī yadi syānmanujō jagatyāṃ
na śāntimētīti suniścitaṃ naḥ |
na krōdha āsītparapakṣabhaṅgē
hēturmadiyē nigamāntasūrau || 38 ||

viśvāvasurviśvaguṇāvalōkī
viśvasyatāṃ vindati vaidikānām |
viśvāsanāyāvataran hi vēda -
cūḍā gururviśvanidhiḥ samindhē || 39 ||

purātanīnāṃ kṛtakētarāṇāṃ
paścāttanīnāṃ ca munīritānām |
parābhavō naiva babhūva vācāṃ
jātē trayīśēkharasūrivarīyē || 40 ||

nidarśanaṃ bhaktimatāṃ plavaṅgō
gurūttamēnābhidadhē gurutvē |
viyuktayōgaṃ vyatanōt svakṛtyā
tathāvidhō vēdaśirōgururmē || 41 ||

vēdakaṇṭakanibhānibhānahō
vēdakīlakagaṇēna marditum |
vēdamauli gurubhavyakēsari
vēdadūrajanabhañjanō babhau || 42 ||

saumyaḥ kō vā śrīsakhāddhīsakhādvā
viṣṇōrdāsāt sukriyādakriyādvā |
jātō jñātō dēśikādanyajīvaḥ
saumyā yūyaṃ brūta vēdāntasūrēḥ || 43 ||

sādhāraṇaḥ paṇḍitamaṇḍanō'yaṃ
vēdāntasūriḥ kṛtibhirviśiṣṭaḥ |
ityūcivān paṇḍitapāmarō'yaṃ
vēttuṃ rahasyaṃ kathamarhatīha || 44 ||

virōdhivargakṛntanāt virōdhikṛdvibhāvyatē
virādhinañca śantamairvacōbhirēva pātyahō |
virōdhinaḥ padāgrahā mudhāgrahaṃ vihāya tē
padagrahēṇa dhanyatāṃ prapēdirē trayīgurōḥ || 45 ||

parītāpināṃ karmajālaprabandhaiḥ
parītāpahatyai yatētādya kō vā |
paraṃ vēdacūḍāgurussarvaśāntyai
laghuṃ muktimārgaṃ pradāya prahṛṣṭaḥ || 46 ||

pramādī ca lōkē hitaṃ naiva pṛcchēt
svakīyāṃ hi sattāṃ vihāyāvasādī |
pramādō na dhattē padaṃ vaiṣṇavānāṃ
prajāgarti vēdāntasūrirmahīyān || 47 ||

ānanda nilayānanda sandōhō vēṅkaṭeśvaraḥ |
darśanānandasamphullanayanō gururāgataḥ || 48 ||

rākṣasō bhavati mānavō'pi san
rakṣaṇāya jagatāṃ nigamānām |
jāgratīha nigamāntagurau mē
bhaktimēva kalayēn na hi mōhāt || 49 ||

nalaḥ pākaśāstrē'nalaḥ pākakṛtyē
balī vādayuddhē'balassādhukṛtyē |
kalāḥ puṣkalā vā kalau labdhasattāḥ
girāvādisiṃhē gurau vādisiṃhē || 50 ||

piṅgalādinaya maṅgalāśayāḥ
sādhavō jagati jāgrati svayam |
maṅgalapradakṛtiḥ kṛtō guruḥ
jṛm̐bhatē śrutiśirōvibhūṣaṇam || 51 ||

kālayukti kalanēna janānāṃ
mōhanāya bahudhā niratānām |
vādajātamaṇīya sadarthān
rakṣati śrutiśikhāgururēkaḥ || 52 ||

siddhārthā bahavō lasanti bhuvanē bhōgādibhirbhūribhiḥ
siddhārthaṃ śaraṇaṃ prapadya vimukhā vēdēṣu ca prāyaśaḥ |
tē'siddhā iti tatvanirṇayadhurāsāmrājyanirvāhakaḥ
siddhārthī paramō vibhāti nigamāntāryō gurussarvadā || 53 ||

raudrī rītirnaiva dṛṣṭā jagatyām
bhāvē saumyē vaiṣṇavē sarvathāpi |

vādē mīmē vāvadūkē gurau mē
vēdāntāryē sātvikānāṃ adhīśē || 54 ||

durmatirjayati paṇḍitamānī
durgataśca vinayāt sumatiḥ syāt |
yadyasau nigamaśēkharasūrēḥ
kañcidapyadhikarōti nibandham || 55 ||

vādyatē vijayadundubhissadā
bhāsurairmahitabhūsurairmudā |
yaddhvanērapagataṃ tamassatāṃ
vēdamauligururād vijṛṃbhatē || 56 ||

rudhirōdgāritā drṣṭā
sarvathā vijayaiṣiṇām |
vēdāntāryagurau drṣṭē
vādigōṣṭhīvibhūṣaṇē || 57 ||

yādavō'pi suraktākṣaḥ
tathā rāmānujō guruḥ |
tadvayāsaktaraktākṣī
dēśikō māṃ nirīkṣatām || 58 ||

krōdhanaiḥ kimapi naiva bādhyatē
śōdhanēna vacasāṃ vinirṇayē |
sādhuvēdaśikharāryalēkhanē
darśanīyapadavīṃ upāśritē || 59 ||

akṣayō hi bhagavānupāśritō -
hyakṣayaṃ phalamavāpya nirvṛtāḥ |

vaiṣṇavā jagati yēna sūriṇā

taṃ numō nigamamaulidēśikam || 60 ||

akṣayaprabhava vatsarādimaḥ

śabdarāśibhiranantabhōgadaiḥ |

saṃstuvan mudamupaiti dēśikam

śrīnidhī raghuvarō'trivaṃśajaḥ || 61 ||

akṣayākṣarasamarpaṇādahaṃ

bhāvabhūtipadabhājanaṃ kṛtī |

bōbhavīmi nigamānta sūrisat

pādadhūli pada bhājanaṃ sukhī || 62 ||

|| iti akṣayārādhanaṃ samāptam ||